

УДК 378.14

ЕЛЕКТРОННА ПІДТРИМКА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

*к. т. н., проф. Сокурєнко В. І., к. т. н., доц. Огданський І. Ф.,
к. т. н., доц. Папірник Р. Б., к. т. н., доц. Солод Л. В.
ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та
архітектури», м. Дніпропетровськ*

Постановка проблеми. Прагнення до відповідності рівня якості освітніх послуг, що надаються вітчизняними навчальними закладами, європейським та світовим стандартам вимагає застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Зв'язок з науковими та практичними завданнями і аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти електронної підтримки навчального процесу розглядались українськими науковцями в процесі розвитку технологій дистанційного навчання. Багато праць присвячено психолого-педагогічним засадам дистанційного навчання [1, 2, ін.] та особливостям практичного впровадження технологій дистанційного навчання в навчальний процес [3-6, ін.]. Основні засади організації та запровадження дистанційного навчання визначені в [7].

Ціль статті - проаналізувати можливості використання технологій дистанційного навчання в різних формах навчання, представити концепцію розвитку системи електронної підтримки навчального процесу для всіх форм навчання.

Виклад основного матеріалу. З 2002 р. в Інституті заочної і дистанційної освіти (ІЗіДО) ДВНЗ ПДАБА поступово здійснюється впровадження в навчальний процес технологій дистанційного навчання. З 2003 р. за цими технологіями розпочато навчання студентів за економічними спеціальностями, а з 2006 р. - за спеціальностями напряму «Будівництво». На цей час розроблено більше 300 дистанційних курсів (ДК) з різних дисциплін і робота в цьому напрямку постійно продовжується. Укладачами ДК є викладачі кафедр академії, організаційно та технічно використання технологій дистанційного навчання в навчальному процесі забезпечує відділ з технологій дистанційного навчання.

В основному дистанційні технології використовувались для студентів заочної форми навчання. Для них навчальний процес здійснюється за такою схемою [6]:

- студент одержує особисті ім'я користувача (логін) та пароль за допомогою якого отримує доступ через Інтернет або локальну мережу до розташованих на сайті ІЗіДО (<http://izido.pgasa.dp.ua>) дистанційних курсів з дисциплін певного семестру за навчальним планом своєї спеціальності, а також може отримати матеріали дистанційних курсів на електронному носії;

- самостійно вивчає теоретичні та практичні матеріали усіх ДК з дисциплін семестру, здійснює самоконтроль засвоєння знань проходячи тести для самоконтролю та/чи інші контрольні заходи, які пропонує дистанційний курс;

- виконує, консультуючись з викладачем особисто або через електронну пошту, всі завдання передбачені навчальним планом, здає їх викладачеві особисто в роздрукованому вигляді або надсилає електронною поштою, потім дізнається про результати перевірки завдань на кафедрі особисто або за телефоном чи електронною поштою та, якщо треба, виправляє указані викладачем помилки або переробляє та знов здає роботу; проходить контролюючі тести; складає іспити та заліки (очно);

- викладач консультує студентів очно або через електронну пошту, перевіряє та оцінює контрольні, курсові роботи (проекти), оцінює результати тестування, приймає заліки та іспити.

Уся необхідна інформація (строки та розклад заліково-екзаменаційних сесій, консультацій викладачів, різні об'яви та повідомлення) надається студентам на сайті ІЗіДО.

Набутий досвід впровадження технологій дистанційного навчання для студентів заочної форми дозволяє стверджувати, що застосування елементів дистанційних технологій в якості електронної підтримки навчального процесу позитивно вплине на навчальний процес і в денній формі навчання. Згідно [7] у ВНЗ при організації навчального процесу за будь-якою формою навчання технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять. З огляду на це, в ДВНЗ ПДАБА прийняте рішення про створення системи електронної підтримки навчального процесу для всіх форм навчання.

Основою цієї системи є електронні навчально-методичні комплекси (ЕНМК) з дисциплін, що викладаються. ЕНМК затвердженого складу з дисциплін навчального плану розробляються на кафедрах та складають базу даних до якої організовується обмежений доступ студентів денної та заочної форм навчання. Такий доступ надає можливість студентам використовувати матеріали ЕНМК

для самостійної роботи по засвоєнню лекційного матеріалу, отримання завдань для ліквідації академічної різниці, здійснення самоконтролю засвоєння знань, тощо.

Крім застосування ЕНМК, пропонуються такі заходи:

- застосовування сучасних інтерактивних засобів викладання дисциплін під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні, семінари): презентації, вебінари, он-лайн конференції, smart-дошки, Web-сайти on-line курси тощо;
- можливість для студентів усіх форм навчання он-лайн ознайомлення із навчальним процесом (розміщення на сайті академії розкладу сесій, інформації від деканатів, кафедр, бібліотеки, організація зворотного зв'язку та ін.);
- більш широке використання викладачами мультимедійної техніки під час проведення аудиторних занять;
- створення, по можливості, віртуальних лабораторій (емуляторів) для проведення лабораторних робіт;
- проведення дистанційних олімпіад, конкурсів, консультацій;
- ведення електронних журналів успішності (модульних контролів) викладачами для студентів усіх форм навчання.

Впровадження системи електронної підтримки навчального процесу для всіх форм навчання вимагає високого рівня інформаційної компетенції професорсько-викладацького складу. З метою його підвищення в академії проводяться спеціальні заняття з викладачами та співробітниками, на кожній кафедрі призначено відповідального за розробку та впровадження системи електронної підтримки навчального процесу, видано спеціальні методичні вказівки для викладачів [6].

Обговорення результатів. Сучасний навчальний процес не можливий без застосування інформаційно-комунікаційних технологій, комп'ютерної техніки, Інтернету. Задача навчального закладу використати ці засоби для підвищення якості навчального процесу та конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг. Створення системи електронної підтримки навчального процесу дозволяє упорядкувати використання сучасних технологій та засобів, оптимізує навчальний процес, сприяє його прозорості та відкритості.

Висновки. Досвід впровадження технологій дистанційного навчання в ДВНЗ ПДАБА для студентів заочної форми дозволяє стверджувати, що використання технологій дистанційного навчання позитивно вплине на навчальний процес і в денній формі. Запропонована концепція розвитку системи електронної підтримки навчального процесу для всіх форм навчання відкриває перспективи

суттєвого підвищення якості навчання, відповідає вимогам відповідності європейським та світовим стандартам в галузі освіти.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Хуторской А.В., Андрианова Г.А., Скрипкина Ю.В. Эвристическая стратегия дистанционного образования человека: опыт реализации // Интернет-журнал «Эйдос».- 2013. - №2.
2. Полат Е. С. Педагогические технологии дистанционного обучения / Е. С. Полат, М. В. Моисеева, А. Е. Петров; под ред. Е. С. Полат. — М.: Академия, 2006.
3. Кухаренко В.М. Савченко М.В. Оптимізація розробки дистанційного курсу. Кривий Ріг. – КЕІ ДВНЗ «КНЕУ ім. В.Гетьмана» – 2008. С. 130-133.
4. Любчак В.О., Купенко О.В., Лаврик Т.В., Муліна Н.І., Кузіков Б.О., Возна І.В. Дистанційне навчання: досвід впровадження в українському університеті: Монографія. — Суми: Вид-во СумДУ, 2009. — 160 с.
5. В. І. Сокурєнко, І. Ф. Огданський, Р. Б. Папірник, Л. В. Солод. Особливості навчання за дистанційними технологіями в технічних ВНЗ. // Сб.научн.тр. Нац. горн. ун-та, Днепропетровск: Национальный горный университет, 2013 - №1
6. Методичні вказівки „Розробка дистанційних курсів та їх впровадження у навчальний процес” (для викладачів кафедр ДВНЗ ПДАБА) / Укладачі: Сокурєнко В.І., Огданський І.Ф., Папірник Р.Б., Солод Л.В. - Дніпропетровськ: ДВНЗ ПДАБА, 2013. – 14 с.
7. Положення про дистанційне навчання (наказ МОН України № 466 від 25.04.2013 р., зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.04.2013 р. за № 703/23235) // Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://www.mon.gov.ua>.